

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Aftenposten v/ Per Anders Johansen
Postboks 1 Sentrum
0051 OSLO

Deres ref
e-post av 24.10.2013

Vår ref
13/1359-

Dato
28.10.2013

Anmodning om ny vurdering og begrunnelse for avslag på innsyn i kundeliste

Det vises til e-post av 24.10.2013 hvor det bes om en begrunnelse for avslaget på innsyn i kundelisten som statsråd Listhaug overleverte departementsråd Leif Forsell 16. oktober, samt en meroffentlighetsvurdering. Aftenposten krever også at departementet umiddelbart gir innsyn i en sladdet versjon av listen hvor eventuelle taushetsbelagte opplysninger er fjernet, samt at departementet opplyser hvor mange kunder som er oppført på listen. Med bakgrunn i en rekke anførsler ber avisen om en begrunnet vurdering, både av om det foreligger taushetsplikt, om den foreligger for alle de utelatte opplysningene, om meroffentlighetsprinsippet er ivaretatt og om eventuell sladding av opplysninger.

Ny vurdering av anmodningen om innsyn

Departementet har som anmodet gitt saken en ny vurdering. Vi er også etter den nye vurderingen kommet til at det foreligger taushetsplikt og at kravet om innsyn således må avslås, jf. offentleglova § 13 første ledd og forvaltningslova § 13 første ledd nr. 2.

Vi har også vurdert om det likevel kan gis merinnsyn, jf. offentleglova § 11. Merinnsyn kan imidlertid ikke gis i de opplysninger som er taushetsbelagt. Ettersom disse opplysningene utgjør det vesentligste innholdet i dokumentet, har vi heller ikke funnet å gjøre unntak for resten av dokumentet, jf. offentleglova § 12 bokstav c).

Nærmere begrunnelse for avslaget

Innledningsvis vil vi peke på at den aktuelle kundelisten ble et dokument i offentleglova sin forstand på det tidspunkt departementet mottok listen fra statsråd Sylvi Listhaug. Fra dette øyeblikk inntrådte også en plikt for departementet til å bevare taushet om taushetsbelagte opplysninger.

Begrunnelse for avslaget er at departementet etter en konkret vurdering har kommet til at offentliggjøring av kundelisten kan ha konkurransemessig betydning for firmaet First House AS. Opplysningen om hvem som er kunder hos First House anses av First House selv som konfidensielt, med mindre kundene selv velger å gå ut med opplysningene. Departementet har vurdert at offentlighet om kundelisten kan føre til tap eller skade for First House, særlig tap av omdømme i markedet.

Det kan imidlertid opplyses at departementet på oppfordring har rettet en henvendelse til First House med spørsmål om den aktuelle kundelisten likevel kan offentliggjøres, jf. offentleglova § 13 tredje ledd.

Til de enkelte nummererte anførselene i Aftenpostens mail.

Ad. 1: Det anføres her at paragrafen i forvaltningsloven som det vises til gjelder personer ansatt i et forvaltningsorgan, og er ment å forhindre at vedkommende viderebringer informasjon som han eller hun har fått i dette forvaltningsorganet. Aftenposten kan ikke se at det er tilfellet i denne saken. Det vises til at opplysninger det bes om gjelder Listhaugs rolle i det private næringslivet, før hun ble statsråd, og en kan ikke se at kundelisten er «forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår».

Det vises til at taushetsbestemmelsene i forvaltningslovens gjelder for alle i departementet, jf. § 13 første ledd "Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan ...". Den omtalte listen ble som nevnt overlevert til departementsråden og reglene for offentlighet og taushetsplikt m.v. inntrådte samtidig for alle i departementet. Departementet mener at taushetsplikten gjelder for departementet fra det tidspunkt dokumentet ble overlevert, til tross for at Sylvi Listhaug hadde opplysningene som ansatt i First House. Når det videre gjelder anførselen om at kundelisten ikke er forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår, viser vi til begrunnelsen for avslaget ovenfor.

Ad. 2: Det blir vist til at Listhaug offentlig har utdypet sin begrunnelse for avslag om innsyn ved å vise til at hun har underskrevet en avtale med First House om at opplysninger om kundene er konfidensiell informasjon. Aftenposten peker på at en klausul om at partene skal holde avtalen hemmelig er irrelevant så lenge ikke hemmeligholdet kan forankres i offentlighetsloven.

Som det fremgår ovenfor er departementets begrunnelse for at det foreligger taushetsplikt at listen angår forretningsforhold som er av konkurransemessig betydning for First House. Det er således ikke den private avtalen mellom Listhaug og First House som er grunnlag for departementets vurdering.

Ad. 3: Etter Aftenpostens mening kan ikke en avtale mellom Listhaug og First House overprøve offentlighetslovens plikt til å gi innsyn, og det anføres flere tilfeller hvor denne type taushetsklausuler har måttet vike for hensynet til offentlighet.

Departementet er enig i at avtalen mellom First House og Sylvi Listhaug i utgangspunktet er departementet uvedkommende. Det er det dokumentet som departementet har mottatt av Listhaug som må vurderes etter offentleglova. Avgjørende er, som det fremgår i begrunnelsen ovenfor, at en offentliggjøring vil være av konkurransemessig betydning for First House.

Ad. 4: I dette punktet anfører Aftenposten at departementet som hjemmel for avslaget har vist til offentlighetslovens § 13, jf. forvaltningslovens § 13 første ledd punkt 1, og det vises til at denne bestemmelsen gjelder taushetsplikt for “personlige forhold”.

Etter vår vurdering må Aftenpostens anførsel her bero på en misforståelse. Hjemmel for vårt avslag har vært og er forvaltningslovens § 13 første ledd nr. 2, slik også Aftenposten har lagt til grunn i andre deler av mailen. Vi ser derfor ikke behov for å kommentere dette punktet ytterligere.

Ad. 5: Dersom departementet fastholder at det foreligger taushetsplikt for opplysninger i dokumentet, ber Aftenposten om at disse tas ut og at det gis innsyn i resten av dokumentet.

Det vises her til vurderingen ovenfor og hvor det fremgår at ettersom opplysningene utgjør den vesentligste delen av dokumentet, har vi heller ikke funnet å gjøre unntak for resten av dokumentet, jf. offentleglova § 12 bokstav c).

Ad. 6: Dersom departementet opprettholder avslaget, ber Aftenposten om en begrunnelse for hvordan dette kan være av «konkurransemessig betydning» for statsråden i hennes nåværende stilling.

Det vises til det som vi har anført i begrunnelsen ovenfor. Det fremgår her at avslaget er begrunnet i taushetsplikt på grunn av konkurransemessige forhold for First House og gjelder enhver som utfører tjeneste eller arbeid i departementet.

Avslaget kan påklages etter reglene i offentlighetsloven § 32. Klagefristen er 3 uker fra underretning, jf. forvaltningsloven § 29. Dersom avslaget ikke omgjøres, vil klagen bli behandlet av kongen i statsråd. I så fall bortfaller retten til å klage til Sivilombudsmannen.

Med hilsen

Hanne Yssen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Magne Gautefall
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer